

KÉT DOKTRÍNA SZEMTŐL SZEMBE

A Science & Vie francia tudományos magazin
1991. márciusi számában megjelent cikk fordítása.

Fordította: Venyige László alezredes

A két stratégiát, amely a kuvaiti szárazföldi hadműveletekben szembe kerül egymással, több évvel ezelőtt egy európai háborúra dolgozták ki, amely nem következett be. Az amerikai "Air-Land Battle" übözik meg a szovjet "Operatívnyj Manyovr"-ral, amelynek alkalmazására az iraki hadsereget felkészítették. Két homlokegyenest ellenkező katonai felfogás, amelyeknek eddig soha nem volt alkalmuk szemtől szembe, a harcmezőn igazolni saját értékeiket. A könnyűnek a harca ez a nehéz ellen, a mozgékonyé a lomha ellen, az autonómé a centralizálttal szemben.

Az Irak ellen felvonultatott amerikai, angol és francia szárazföldi erők által alkalmazott hadászati és harcászati elvek bőven merítenek azokból a NATO-elgondolásokból, amelyeket a Varsói Szerződés egy Nyugat-Európa elleni esetleges támadásának visszaverésére alakítottak ki. Két alapvető különbség mégis van: az egyik, hogy a szerepek felcserélődtek, mivel a szövetségesek támadni kénytelenek, hogy kiűzzék Kuvaitból az iraki megszállókat, akik ott védelemre rendezkedtek be; a másik, hogy az őből térségében az éghajlat és a terep semmilyen sem hasonlít az európaihoz.

Bár a szövetséges vezetők nyilvánvalóan bebizonyították, hogy vannak elképzeléseik az új feltételekhez való alkalmazkodásról, ők is meglepődtek az iraki erők elleni hadműveletek és egy Kelet-Nyugat közötti konfliktus esetére készített forgatókönyv hasonlóságán. Ahogy a Varsói Szerződés, úgy Huszein is nagy számbeli fölényben van a szárazföldi erők tekintetében; hadseregének szervezését a szovjetekéről másolták, főleg ami az erősen centralizált vezetést illeti; a fegyverzet és felszerelés alapvetően szovjet eredetű; végül az iraki csapatok kiképzése nagyrészt szovjet tanácsadók felügyeletével folyt.

A szovjet doktrína. Az iraki hadvezetés egyébként a több lépcsős hadművelet szovjet doktrínáját fogadta el, a köztársasági gárdára, Huszein elit csapataira alapozva, amelynek ugyanaz a szerepe, mint a páncélos és gépesített szovjet hadműveleti manővercsoportnak. Ezeknek az "összefgyvernemi" csoportosításoknak, amelyek saját harci és szállító helikopterekkel rendelkeznek, az a feladatuk, hogy a második lépcsőben felvett megindulási helyzetből a mélységben megjelennek döntő csapatát az ellenség hadműveleti felépítésére, miután az első lépcsős egységei feltartóztatták azt.

Ezekkel az első lépcsőbeli egységekkel mind az iraki, mind a szovjet gyakorlatban úgy számolnak, hogy még tetemes veszteségek árán is megtartják az elfoglalt terepszakaszokat (ami a nyugati hadseregek számára elfogadhatatlan perspektíva). Ennek a két országnak a hadseregeiben azokat a front-harcosokat, akik a parancsot megszegve elkezdnek visszavonulni, minden teketória nélkül egyszerűen kivégzik.

A nyugati hadseregekben a Varsói Szerződés mennyiségi fölényben lévő erőivel való összecsapásra az 1980-as évek folyamán bevezetett - és máig érvényben lévő - harcászati elvek alapvetően a fő NATO-szövetséges, az Egyesült Államok által kialakított koncepciókra épülnek. Franciaország, amely 1966-ban kilépett az Atlanti Szövetség egyesített katonai szervezetéből, létrehozta a "gyors alkalmazású erők"-et, amelyeket - a köztársasági elnök parancsára - bármikor bevethet a szövetségesek (és így az amerikaiak) által Közép-Európában folytatott szárazföldi hadműveletek támogatására.

Az érvényben lévő amerikai doktrína neve "Air-Land Battle", vagyis "légi-földi hadművelet". Ez a doktrína dandár (5000 fő) vagy hadosztály (legalább 3 dandár) méretű önálló harci egységek szervezésén alapul, amelyek saját harcokocsikkal, gépesített gyalogsággal, önjáró tűzérővel, páncéelhárító és szállító helikopterekkel, mobil légvédelmi rakétaütegekkel, műszaki és kiszolgáló egységekkel rendelkeznek, légi támogatásukat pedig az amerikai és a szövetséges légierő biztosítja.

Az amerikai hadseregnek az Air-Land Battle doktrína keretében felállított alakulatait nemcsak védelmi hadműveletek megvívására szánták, hanem arra is, hogy önállóan - de együttes elgondolás szerint - ellencsapásokat mérjenek a mozgásban lévő nagyobb szovjet csoportosítások oldalába és hátába.

Az Air-Land Battle típusú erők jellemzője, hogy akár védelemben, akár az el-lentámadások során gyorsabb cselekvésre képesek, mint a túlméretezett, de dhatatlanul kisebb manőverezőképeséggel rendelkező ellenfél. Sűrű és rend-kívüli pontosságú tüzet összpontosítva az ellenséges harcrend létfontosságú elemeire, képesek megállítani annak előretörését.

Ez az amerikai koncepció, amelyet az 1980-as évek elején fogadtak el, a túlélési képesség (a hagyományos, atom-, vegyi- és biológiai támadás elleni hatékony védelem) minden oldalú biztosításán, nagyfokú mozgékony-ságon és gyors, pusztító tűz kiváltására való képességen nyugszik. Mindezek hatékonysága persze nagy mértékben függ egy eredményes vezetési, hírközlési, tájékoztatási rendszer meglététől is (amelyet az angol "Command, Control, Communication and Intelligence system"-ből általában C3I rendszernek neveznek).

Ezeknek a harcászati követelményeknek a teljesítése legnagyobb részben a csúcstechnikák alkalmazásán alapul, főleg az elektronika területén, ahol az amerikaiak az élen járnak. Ez a technika járult hozzá: - a passzív termi-kus képalakító (termovíziós) berendezés kifejlesztéséhez, amely legelőször az amerikaiak számára tette lehetővé, hogy lássanak a harcmezőn anélkül, hogy őket láthatnák; - a célpontok és a tűzvezetőrendszerek észlelésére szolgáló detektorok megalkotásához, amelyek gyakorlatilag megkészszerették bizonyos fegyverfajták pontosságát; - a lézervezérlesű rakéták és lövedékek első generációjának kifejlesztéséhez; - és főként a tökéletesen kidolgozott C3I rendszerek létrehozásához, amelyek a rejtett híradásnak és a reális időn belüli adatszolgáltatásnak köszönhetően módot adnak az Air-Land Battle csoportosítások parancsnokságainak e koncepció megvalósítására.

Az Air-Land Battle doktrína meghirdetése annyira nyugtalanította a szovjeteket, akiknek az elektronikai és számítástechnikai technológiája 10-15 évvel elmarad a Nyugattól, hogy a saját doktrínájuk módosítására és a II. Világháború hadművelési manővercsoportjának feltámasztására, s ezzel olyan ütőképes szárazföldi erő létrehozására készítette őket, amelyet a második lépcsőből a NATO-erőkkel már harcrintkezésben lévő, peremvonalbeli egységeken keresztül egyenesen előrevethetnek.

Egy szovjet hadsereg második lépcsője esetenként több mint 200 km-re van a peremvonal mentén elhelyezkedő hadosztályok mögött, ami lehetővé teszi, hogy a hadművelési manővercsoportot jóval az USA-hadsereg föld-föld rakétáinak maximális hatótávolságán kívül összpontosítsák (a 110 km-es hatótávolságú Lance rakétákkal számolva). Ez a szovjet második lépcső a légicsapások ellen is jól védett, az amerikaiak szerint a légvédelmi rakéták rendkívül nagy sűrűsége folytán. Még a mindenható US Air Force sem engedhet meg magának akkora veszteséget, amelyet el kellene szenvednie, ha embervezette repülőgépeket küldene oda ilyen körülmények között.

Hogyan tudnák hát megakadályozni a NATO-szövetségesek, hogy az előretett szovjet egységek elérjék a peremvonalat és szétszaggassák a NATO vékony védőfüggönyét, beleértve az Air-Land Battle típusú amerikai egységeket is? A válasz ismét csak a csúcstechnológiában rejlik, amely a korábbi kutatási programok lendületes folytatásával, és néha még a "csillagháború" céljaira megszavazott óriási összegek segítségével is, 1996-ban néhány hónap leforgása alatt több technológiai áttörés megvalósítását tette lehetővé. Az ipari szakértők többszöri ajánlása után az amerikai hadsereg részénta magát, hogy kidolgozza a Follow-on Forces Attack koncepciót (FOFA), azaz a "csapás a második lépcsőre" tevékenységi módot.

Ellenséges harcokcsik észlelése a láthatáron túl. A FOFA koncepció nem helyettesíti, hanem kiegészíti az Air-Land Battle doktrínát. Gyakorlatilag az USA hadserege gyarapította a fegyvertárát egy új, nagy hatótávolságú rakétarendszerrel és egy repülőgépen elhelyezett radarberendezéssel, amelyet kimondottan az ellenséges harcokocsioszlopok észlelésére és követésére fejlesztettek ki.

Ennek az új Joint STARS (Joint Surveillance Target Attack Radar System) nevű lokátornek a gyártása a Grumman és Norden vállalatnál folyamatban van. Az antennát egy alaposan átalakított Boeing 707 törzse alatt helyezték el (a neve E-8A). A repülőgép mintapéldányait az Üböl-háború kezdetén Szudán-Arábiában állították hadrendbe. Az E-8A gépeket kezdettől fogva alkalmazták a Scud rakéták mozgó kilövőállványainak felderítésére és bemérésére, de fontos szerepet játszottak a harci űvezetben lévő iraki szárazföldi egységek felderítésében és követésében is, amelyekről igen rövid idő alatt juttatták el adataikat a szövetséges vezetési pontokra.

Az ATACMS (Army Tactical Missile System) nevű új amerikai föld-föld rakétát, amelyek első rendeléseit a múlt évben szállították le, ugyancsak elküldték az Üböl térségbe az ellenségeskedések kirobbanása előtt. A terroristák, kommandók és az ellenséges repülőgépek megtövesztése céljából ugyanolyan kilövőjárműről indították, mint amilyen a NATO-erők MLRS (Multiple Launch Rocket System) sorozatvetőjének, a Katyusa Sztalinorgonák modern változatának van. Egy ATACMS-kilövőről 2 db, legalább 200 km hatótávolságú, fél-ballisztikus röppályájú rakétát indíthatnak (a rakéta kezdeti ballisztikus pályáját útközben a kormánylapok állításával módosítják).

"Értelmes" bombák és rakétatöltetek. Az ATACMS rakéta egyik változata nem kevesebb, mint 1700 db M74 típusú, keletés rendeltetésű töltetet tartalmaz. Ezek a base-balle-labda nagyságú kumulatív repeszgránátok egyesítik a páncéltörő és a repeszhatást, így a nyíltan elhelyezkedő élőerőt és a könnyű páncéltartó járműveket egyaránt megtizedelik. A másik változatnak, amelyből lehet, hogy szintén van Szudán-Arábiában, 10 %-kal megnövelték a hatótávolságát, harci része is nagyobb 30 %-kal, és sokkal pontosabb. Legalább két különböző típusú harci rész hordozására tették alkalmassá, jöhetnek ezek közül csak az egyiknek a jellemzőit hozták nyilvánosságra. Ez egy olyan rakétafej, amely "értelmes" TCSM (Terminally Guided Sub-Munitions) páncéltörő mini-rakétákat tartalmaz, amelyek egy ellenséges harcokocsizsárlój felett előre meghatározott magasságban kiszóródva milliméteres sávban működő lokátorokkal, vagy infravörös érzékelőkkel befogják, majd felülről, ahol legvékonyabb a páncéltartó, eltalálják a harcokocsikat.

A szakértők szerint a másik (vagy többi) fajta harci töltet vagy tökéletesített harcokocsiaknákból, vagy tömegpusztító hatású aeroszol-bombákból állhat (angolul Fuel Air Explosive bomb, vagy FAE bomba). Ez utóbbiak a rendkívül nagy túlnyomás következtében tűzviharral kombinált hatalmas lökéshullámot kelte képesek mindent elpusztítani 2-3 km²-nyi területen, mint egy harcászati atomfegyver, csak éppen sugárhatás nélkül.

Álló célra, amelynek a helyzetét előre-be lehet mérni a műholdak, vagy a légi felderítési segítségével, az ATACMS rakéta közvetlenül célba juttatható. Ahhoz azonban, hogy egy mozgó célpontot eltaláljon, feltétlenül szükség van egy légi lokátorra, amely folyamatosan követi a célt.

Az E-8A repülőgép a Joint STARS lokátorával a saját légtérben marad, de olyan magasságra emelkedik, amely elegendő ahhoz, hogy lokátora jóval az arcvonal mögött, a saját földi erők láthatárán túl észrevegye a célokat. Miután a repülőgép észlelte és azonosította az ellenség második lépcsőjének az arcvonal irányába éppen meginduló csoportosításait, megadja azok helyzetét az ATACMS tűzvezetési pontjaira. A rakétákat ekkor elindítják a jelzett koordináták irányába. Közben a célok - figyelembe véve a nagy hatótávolságot - már nincsenek az eredeti helyükön, amikor a rakéták látótávolságba érnek. A légi lokátor folytatja a célok követését és folyamatosan küldi a helyzetmódosításokat a tűzvezetési pontokra, ahonnan pályamódosító parancsokat továbbítanak a száguldó rakétáknak, mintha egyfajta "kosárba" irányítanak azokat az ellenséges harckocsik fölött. Amikor az egyes rakéták elérik a saját "kosarukat", parancsot kapnak a töltetek kioldására. Milyen eredménnyel? A szakértők szerint egyetlen ATACMS-ből kiszórt töltetmennyiség elméletileg elég harckocsit képes harcképtelenné tenni ahhoz, hogy megállítsa egy zászlóalj előrevonását.

Az MLRS sorozatvetőkkel ellátott európai hadseregek közül több is kifejezte érdeklődését az ATACMS beszerzése iránt. Franciaország és Olaszország néhány éve kedvezően nyilatkozott a fegyverrendszer közös gyártásáról, de ugyanilyen érdeklődés várható Anglia és Törökország részéről is. Németország bekapcsolódása attól függ, hogy hogyan alakul a védelmi politikája. A francia hadsereg szívnál több ATACMS kilövőt szeretne rendszeresíteni, ami egy újabb sorozatvető ezred felállítását vonná maga után.

A francia Orchidée a szaudi sivatagban. Az a célfelderítő rendszer, amelyet a francia hadsereg az ATACMS-szel összekapcsolva alkalmazni szeretne, a Thomson Vállalat által kifejlesztett, és egy Super Puma helikopteren elhelyezett Orchidée. Éppúgy, mint a Joint STARS, amelyet helyettesíteni hivatott, ez a rendszer is közvetlenül az adott vezetési pont kezelőpultján lévő színes képernyőre továbbítja a céltárgyakra vonatkozó adatokat. Annak ellenére, hogy az Orchidée-programot a tavalyi költségvetéscsökkentések miatt leállították, a francia szárazföldi hadsereg a prototípust (a neve Horizon) elküldte Szaud-Arábiába, remélve, hogy rábíratják a védelmi minisztert a program finanszírozásának felújítására. Az Horizon-rendszer lokátora a 4000 méteres magasságban repülő helikopterről 150 km-ig képes észlelni a mozgó földi célokat.

Miközben a FOFA keretében létrehozott egységek csapásai megállítják az ellenség második lépcsőjét, a peremvonalban heves küzdelem alakul ki. Nem is beszélhetünk többé (összefüggő) peremvonalról, mert a szövetséges erők különböző ütközeteket folytatnak, amelyeket gyors mozgás, nagy lőszer- és rakétafelhasználás és súlyos veszteségek jellemeznek. A szövetségeseknél minden leadott lövés számít.

Az oly nagy fontosságú vezetés (C3I) információs hálózata nagy mértékben megrongálható; a rendszerek automatikusan elkezdik a háló "újraszövését", hogy helyreálljon az összeköttetés. Egyes vezetési pontok harcképtelenné válhatnak; szerepüket hirtelenében más vezetési pontok veszik át, amelyek már csatlakoztak a hálózathoz, és igénybe vették annak adattárát, hogy követni tudják a harc helyzetet.

A szövetséges csoportosítások bizonyos esetekben az ellenségtől elszakadva úgy vonulnak vissza, hogy járművekről vagy helikopterekről gyorsan telepített aknamezőkre csalogassák azt. Kis, szétszórta harci osztagokat hagynak hátra azzal a feladattal, hogy hátulról lőjék ki az ellenséges harcocsikát, vagy lézersugárral világítsák meg a vezetési pontokat és más fontos ellenséges harcrendi elemeket az élen harcolók mögött. Ezeknek a megkülönböztetett célpontoknak a megsemmisítése a biztonságos távolságból indított rakéták feladata lesz, amelyeket a rejtett megfigyelők által megvilágított célpontokról visszaverődő lézersugarak irányítanak a célra. A szövetséges erők robotrepülőgépeket is alkalmazhatnak ilyen megvilágítási, illetve termovíziós vagy videokamerával végzendő felderítési feladatokra.

A harci helikopter, a mindentudó fegyver. A helikopterek igen fontos szerepet töltenek be a harcban, nemcsak mint kiváló páncéltörő hordozók, hanem úgy is, mint felderítő, továbbá mint az élelmezés- és lőszerutánpótlást és bizonyos gyalogsági egységeket szállító eszközök. Ugyancsak gyorsan át lehet szállítani velük a harcmezőn könnyebb járműveket és tüzérségi eszközöket, továbbá üzemanyagot. Bizonyos körülmények között deszant célokra is lehet használni a helikoptereket, amelyek "bolhaugrásokat" tesznek a természetes és mesterséges akadályokon keresztül. Ezekben a "függőleges átkarolás" manőverekben a fel-fegyverzett helikopterek kíséretet és tűzfedezetet nyújtanak a csapatokat és a tüzérséget egyenesen a helyükre szállító nehéz helikopterek hullámai számára. Eközben a szövetséges vadászrepülőök biztosítják a légi fedezetet a behatoló ellenséges harci repülőgépek ellen.

A légideszantcsapatok, megérkezve a körletükbe, beállják magukat és bevárják a harcocsikkal és gyalogsági harcjárművekkel felszerelt nehezebb egységeket. Ezek jobban ellen tudnak állni az ellenség ellentámadásainak, beleértve a tüzérségi előkészítést is, amely szisztematikusan megelőzi a szovjet és az azt utánzó hadseregek minden támadását. A "gyors alkalmazású erők" minden légi szállító deszantegységét arra szánták, hogy az amerikai Air Cavalry ezredeivel együtt ilyen légideszant-hadműveletekben vegyenek részt, hogy a semmiből előbukkanva ott zárják el az ellenség útját, ahol az a legkevésbé várja, vagy azonnali támogatást nyújtsanak az ellenségtől szorongatott saját egységeknek.

Az ellenséges rakéták és repülőgépek első támadása a NATO-légvédelem sok állandó telepítésű lokátorát megsemmisíti. Ezt a "fészekrablást" a mozgó tartalék lokátorok fogják pótolni. A támadó ballisztikus rakéták hihetetlenül nagy száma az előretolt légi bázisok Patriot rakétaelhárító védelmét is áttöri, és a bázisok igen rövid idő alatt használhatatlanná válnak. Noha a hátrább települt bombázók csapásokat mérnek az ellenség mélységében, a földi csapatoknak nyújtandó közvetlen légi támogatás egyre inkább kizárólag a hadsereg helikoptereinek és a RAF függőlegesen fel- és leszálló Harrier repülőgépeinek a feladata lesz. A Harriereket lézser- és üzemanyag-készletekkel ellátott, kiépített fedezékekből vetik be, amelyek minden légi útvonalról távol helyeznek el, minél közelebb a támogatásúra bízott szövetséges egységekhez.

Az előrenyomuló ellenséges egységek harci ereje és morálja olyan mértékben törik meg a szövetségesek ellencsapásaival szemben, amilyen mértékben nélkülözniük kell a hátulról várt utánpótlást és erősítést. A szovjet gyalogsági harcjárművek és önjáró lövegek viszonylag vékony páncélzata kevés védelmet nyújt a szövetségesek páncéltörő lövedékei, aknái és önránított rakétái ellen. Az ellenség nehéz páncélosai ezek nélkül a járművek nélkül egyre jobban elszigetelve érzik magukat. Közvetlen támogatásért egyedül a harci helikopterekhez, kiváltképp a gépágyúval, rakétavetőssel és rakétákkal felszerelt MI-24 Hind-okhoz ("Szarvastén") és MI-28 Havoc-ökhöz ("Pusztító") folyamodhatnak.

Harcokocsik és helikopterek közelharca. A szövetségesek számára a peremvonalbeli ellenséges egységek elleni harc átalakul harcokocsi- és helikopterelhárító akciók sorozatává. A szövetséges gyalogságnak a kezdeti tömeges tüzéri tüzét túlélő egységei nagy számú páncéltörő rakétát bontakoztatnak szét rejtett állásokban, fedezve az ugyancsak gyenge páncéltörő saját harcjárműveiket, hogy megőrizze értékes mozgékony egységeit. Az összerősített harcokocsi- és helikopterkövetelések elsősorban az ellenség hasonló alakzataival veszik fel a harcot.

A szovjet hadsereg két fő harcokocsi típusa a T-64B és a T-80. Ezekhez jönnek még a T-72-esek, amelyeket főleg exportra gyártanak nagy mennyiségben. Mindhárom típus egy 125 mm-es ágyúval van felszerelve, amelyek - az automatikus töltés miatt (öntöltés) - nagy a tűzgyorsasága. Alacsony építési sebesség, gyorsak, ráadásul elől és oldalt reaktív páncéllemezekkel vannak ellátva. Ez a reaktív páncéltörő, amelyet először az izraeliek vezettek be az 1980-as években, majd a legtöbb hadsereg átvett, a harcokocsi külső részén (néha több sorban) elhelyezett, afféle robbanó "tégla" áll. Úgy működik, hogy a robbanás energiája teljesen vagy részben ellene hat a lövedék kémiai energiájának.

A T-64B és a T-80 félelmetes ellenfél, ha tapasztalt személyzet kezeli. A sima csövű ágyú a hagyományos löszereken kívül az öntöltőbe rakaszott AT-8 Songster páncéltörő rakétákat is ki tudja lőni. Megnövelt tűzerejükön felül ezek a harcokocsik védettebbek is az elődeiknél. A reaktív páncéltörő alatti főpáncél egy újfajta kettős szendvics, amelyet üvegszálzövettel elválasztott, különböző keménységű acéllemezekből alakítottak ki. Ezt a páncélt csak nagy kaliberű kumulatív töltet, vagy harcokocsiágyúból nagy kezdősebességgel kilőtt, wolfram- vagy uránium-maggal ellátott páncéltörő lövedék képes átútni.

A T-64B, T-80 és T-72 reaktív páncéllemezei a legtöbb hagyományos kumulatív töltetnek ellenállnak, mint amilyenekkel a szövetséges páncéltörő rakéták nagy részét ellátták. Ezekhez a rakétákhoz, főleg a "Milan"-hoz (hatótávolsága 2000 m) és a "Hot"-hoz (4000 m), amelyeket az európai erők elterjedten használnak, újfajta "tandem" tölteteket fejlesztettek ki. Az első töltet robbanásra készíti a reaktív páncélt, a második töltet pedig néhány ezredmásodperc múlva behatol a résbe, hogy elérje, és ha lehet átűs - a főpáncélt. Az első típus ezek közül - a Milané - ebben az évben készül el; a csapatok még egyetlen darabot sem kaptak belőle.

Idközben a szövetségesek begyakorolták, hogy a páncéltörő rakétákkal ne előlről, hanem oldalról vagy hátulról támadják az új szovjet páncéltörőket. Egy közvetlen találat a kevésbé védett motorkamrán vagy sebességváltoztató szekrényen mozgásképtelenné tudja tenni a harcokocsit. A szövetségesek olyan tüzéri és sorozatvető-löszerek kifejlesztésén is dolgoznak, amelyek felülről találják el a harcokocsit, ahol a legvékonyabb a páncéltörő. Ezek közül az új löszerek közül többet már rendszeresítettek is. A szövetségesek másik jelentősebb harcokocsielhárító eszköze a gyors telepítésű aknáknak utolsó generációja; - ezeket nem földdelik el, hanem lövedékekből, rakétákból, vagy helikopterekről szórják szét nagy mennyiségben. Egy részüket nyilván észreveszik és kikerülnek a harcokocsivezetőktől, de ne felejtsük el, hogy egy zárt nyílásokkal haladó harcokocsiból igen korlátozott a kilátás.

A páncéltörő eszközök és a gyors telepítésű aknamezők kombinált alkalmazásával a szövetséges erők a "vágási zónába" terelik az ellenséges harcokocsikat. A szövetségesek rakétákkal felszerelt közvetlen támogató repülőgépek támadásainak a BPF típusú harcjárművek és főleg az azokat kísérő - radarirányzású ágyúkat, SA-6, SA-9, vagy SA-13 föld-levegő rakétákat hordozó - légvédelmi harcjárművek lesznek az első áldozataik, tekintve, hogy ezeket a támadásokat rendkívül erős zavarás kíséri.

A szövetséges légi erő más gépei, továbbá a harci helikopterek ezután a térségbe érkező szovjet Hind és Havoc helikopterekkel csapnak össze; majd magukat az ellenséges páncélos egységeket éri a repülőgépek, helikopterek és a tüzérség összehangolt csapása, végül pedig a nehéz harckocsik támogatása.

Ernek a lokális légi fölénynek köszönhetően a szövetségeseeknek sikerülhet az ellenséges páncélos csoportosításokat elszigetelni, és súlyos veszteségek okozásával megállásra kényszeríteni. A segítség minden reménye nélkül a megtámadott kötelek parancsnokának nem marad más választása, mint folytatni a harcot a végkimerülésig, vagy megadni magát.

Defence & Aerospace
Publishing Services
Genf